

HATÁRMELYI NAPLO

Füzetési árak

Melyben:		Vidéken:	
1 óra	1 K.	1 óra	1-50 K.
1 évre	3 K.	1 évre	4-50 K.
1 évre	6 K.	1 évre	9 K.
1 évre	12 K.	1 évre	18 K.

Megjelenik minden hétköznap este 8 órakor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Szent István-tér 1.
Tél-nyel 202
Egyes szám: 4 fillér.
Hirdetés díjszabás szerint.

Felelős szerkesztő és lapkiadó: Baranyay Lajos.

A mesterseges

ádrágítást törvény akadályozza meg ezentul, ha pedig nem éri el célját, nyomába lép a szigorú büntetés. Kijár ez annak, aki maximális áron fölül ad el, meg annak, aki összejátszva, az árúk indokolatlan fölhalmozásával mozditja elő az árak fölhajtását. Egyebeken kívül a hivatalvesztés és a polgári jogok elvesztésének kimondását, fogják alkalmazni azokkal szemben, akiket a bíróságok ilyen cselekményekben bűnösnek találunk.

A törvényt a kényszerűség teremti meg, hiszen az élelmi-eres ellenségek ellen épp úgy kell védekezni, mint mikor rabló előtt vonunk ablakainkra vasrácsot. A közgazdasági hatóságok hatásköre gyöngye volt a halmozott, válogatott rosszindulatokkal szemben, akár-hányszor ölbetett kézzel kellett végignéznünk, mint dul itthon a legnagyobb szemérmelenség, hogy nevet a markába a minősített ravaszság, jól tudván, hogy megfelelő ellenintézkedés hiányában szabadon garázdálkodhat.

Tudják ezt a hatóságok és az uszorában érdekelték, csak a közvetlenül érintett nagyközönség nem. Az léte érdekében háborúgatra, sőt földulva, kétségbeesetten kapkodott minden mentőszálba, vádolta a vezető közegeket, akik — szerinte — érthetetlen okból nem akarnak segítségére sietni, pedig már-már utolsót lélegzik a fojtó karok szorításától.

A közönség hozzászokva a háború által teremtett természetes kényszerekhez, azt tapasztalva, hogy magasabb érdekekből megváltozik akárhány megszokott rend, kényelmek válnak füstté, vagyonok mennek át bizonyos közcélok használatába, s mindezt természetesnek találván, hiszen a haza védelmére történnek. Ha áldozatot áldozatra hoz, annak előparancsolását nem is várja, mert kötelességének ismeri, akkor védje meg őt is a hatóság minden inzultus ellen, amely megélhetését veszélyezteti.

Az a kevés, erről szóló törvényünk teremt végre rendet, mert ha némileg későn is jön, még mindig elég korán ahhoz, hogy véget érjen a hallatlan uszóra. Legyen is olyan szigorú, hogy reszkegve gondolkodjanak rá az unokák, hogy bélyegezzen meg mindenkit, aki lépésvetőkre, farkasvermekbe csalja embertársait csak azért, mert kénytelenek az ő utcájukon végigmenni.

Háború.

Mindenütt előnyomulunk Szerbiában.

A Montenegró északi határán küzdő cs. és kir. csapatok az ellenséget tegnap a Metelkanyergén túl vetették vissza. A Celebik körüli határterületet is megtisztítottuk.

Mitrovicától előrevonuló osztrák-magyar hadoszlop az Ipék felé vezető úton elérte a montenegrói határt. Ezen a szakaszon újra 1300 szerbet elfogtunk.

A bolgárok megszállták a Goles-Brdot, Prisztinától délnyugatra és a Ferizoviestól nyugatra fekvő magaslatokat.

A görzi hídfő.

Az olaszok támadásait az egész tengeremléki harcra vonalon folytatják. Tegnap változatlanul meddő erőfeszítéseik különösen nagy, véres veszteségeket okoztak nekik.

A legnehezebb volt a harc a görzi hídfőnél, ahol az ellenség mindig új, friss erőket állítva a harcra, folytonos támadásaival különösen Oslaviánál, az ut mentén igyekezett áttörni. A községtől északkeletre fekvő csucs rövid ideig az ellenség birtokában volt, csapataink, tüzésérségük hatalmas tüzelése után rohammal foglalták vissza összes eredetileg birtokunkban volt árkaikat.

Az olaszok a Podgora-állás déli részén is benyomultak, de újra kiverített őket és a leghatásosabb tüzeléssel földöltük. A hídfő előtti területet olasz hullák borítják. Csupán Oslaviánál ezernél több hever.

A doberdoi fensík szélén az olaszok egy, a San Martinótól délnyugatra végrehajtott előretörésre szorítottak. Ezt visszautasítottuk.

Hasonlóképp eredménytelenek voltak az északi Isonzo-szakaszon végrehajtott erős támadások. Így Zagaránál, Plavanál, a tol-

meini hídfő több hadállásánál a Mrzli Vrh-nél, ahol harcra vonulunk előtt négy száz halott fekszik és a Vrsic hadállásnál. A helyzet e szerint változatlan. Az Isonzo harcra vonulástól csapataink birtokában van.

A tirol határon véresen vertünk vissza egy, a Monte Piano nyugati lejtőjén és egy, a Schluderbach határhídnál levő hadállásunk ellen intézett támadást.

A franciák menekülésszerű visszavonulása.

Szalónikból érkező olasz eredetű táviratok úgy állítják

be a tényt, hogy Sarraill tábornok seregei váratlanul és meglekészen vonulnak vissza a Cerna jobbpartjára, mint csődjét annak az utolsó kísérletnek, hogy a Prilep és Monasztir között operáló szerb seregnek segítségre siessenek.

A párisi hadvezetőség semmiképp sem osztja Sarraill optimisztikus nézetét, hogy a jelentett két kis hid felrobbantása elegendő védekezés az fildőző bolgár csapatok ellen, mert az eddigi francia-angol védelem általában nem jogosít nagy reményekre.

Dr. PROHÁSZKA OTTOKÁR hadiárvaház mozgalma Székesfehérvárott.

A következő napokban fogja Székesfehérvár megmutatni, hogy mekkora áldozatot tud és akar hozni arra a hazafias háborús játékonyságra, amelynek célja a háború árvaának gondozása és amely nemes intézmény Székesfehérvár büszkeségéről, a magyarság egyik nagy fiáról, a katolikus egyház tündöklő fényű főpapjáról, dr. Prohászka Ottokár megyéspüspökéről neveznek el.

A nagystílusú háborús áldozatkészségben az egész ország részt vesz, a nemzet fővárosától elkezdve egészen fel a Kárpátok vérzattá vonaláig, le az ország határáig, végig Erdély bérceiig, ebben az országos hadiárvaügyben azonban Székesfehérvár a központ, mindenkinek szeme felénk néz, mindenki az öreg koronázó városra pillant s várja, hogy mit teszünk, mit áldozunk, hogyan szeretjük mi azt a nagy embert, akit a magunkénak mondhatunk, aki velünk egy város levegőjét szivja, akinek arany szavát legtöbbször hallhatjuk, akit mindennap láthatunk, — akit, ha más város láthat, hallhat a legnagyobb és legboldogabb napjának tekint. Rajtunk csúng az ország figyelme s leveles, hogy Székesfehérvár és Fejérvármegye mennyit rak össze a hadiárvaházra, hogy ezáltal is mintegy követeljük: a hadiárva-k abban a városban legyenek, ahol dr. Prohászka van, aki a magyar gyermekvédelmi ügynek vezető és irányító apostola.

Erkölcsi kötelességünk megmutásának ideje a holnapi nappal kezdődik, amikor a város lelkes úri hölgyei bekopognak lakásunkba az adományokért. Mindenkihez bekopognak, mindenkinek hajlékát meg-

tisztelik. Bemennek a szegényekhez, a gazdagokhoz s a szegény adja oda az árvaaknak szánt filléreit, a gazdag a bankóit. Kiki anyagi körülményeihez mért áldozta nagyságával mutassa meg, hogy mennyire szánja a háború árvaait, akik értünk vesztették el az apát, aki a mi boldogságunkért áldozta fel a saját boldogságát, aki életét adta azért, hogy a mi ládáinknak, a mi erszényünknek, a mi Wertheimsekre nyitunknek baja ne essék.

Ezért az élettel, a legdrágább kincset fizetett örüllésért most le kell rónunk a bért. És ennek a bérnék nem szabad szolgái bérnék lenni, hanem mecénási ajándéknak.

Helytelenség volna azonban úgy gondolkozni, hogy sokat nem adhatok, kevéssel nem szegyenkezem. Aki áldoz szíve szerint, tehetsége szerint, annak nincs miért pirulnia. Azé a szegény, aki semmit sem ad, jól-lehet fillereivel hozzájárulhatna a nagy nemzeti ügyhöz.

Székesfehérvár földművelő város, a város többségét az a társadalmi osztály adja, amely az egész nemzetnek a gerince: méltán várható tehát, hogy ez a társadalmi osztály kitessz magáért. A székesfehérvári kisgazdáknak országos híruk van az igazi magyar érzéktől, a becsülettel, vallásos felfogásuktól, szeretik rajongóan főpásztorukért, illő, de biztosra is vesszük, hogy amit tölük, most várunk, abban nem csalódnak. Szívesen látják a gyűjtőhölgyeket s az áldozatkészség megnyilatkozásával váltják valóra azokat a reményeket, amelyeket hozzájuk fűtünk. Isten áldása kíséri azt a játékonyságot, amelyből szerető, meleg otthon épül a háború árvaának.

BLOUSOK EREDETI MODELLEK: barchet, flanel, posztó, selyem, Japonais és Creppe de chineben legnagyobb választék

LEGOLCSÓBBAN

VERMES FRIGYESNÉL kapható.

Nagyválaszték gyászblouskban.

A gyűjtés szervezése.

Szombaton délután 4 órakerkezlet volt a cisztercíták főgimnáziuma disztermében a gyűjtéstügyben. Az értekezleten amelyet Szögyény Marich Julia alapítványi hölgy vezetett, a város több száz urihölgye megjelent, hogy a gyűjtés végzésére vállalkozzék. Összesen 290-en jelentkeztek a gyűjtésre, akiket azután a hadiárвах helyi akciójának vezetősége utcák szerinti osztott be.

A gyűjtésre vállalkozott hölgyek utcák szerinti beosztása a következő:

Karl Józsefné, Havranek Vilma (Reseta János u.), Konrád Kálmánné, Szeib Józsefné (Fazekas u.), Jávor Ilona, Bilkei Lenke (Füüd u.), Sturm Erzsé és Mária (Sár u.), Bilkei Emilia (Malom u.), Vebérné és Kunos Gyuláné (Sörpince u.), Gebhard Mártonné, Szauerhén (Vendeköz, Városmajor, Sörházter, Templomköz), Xantner Katica, Geizler Mariska (Öreg u., páros sz.), Mahalek Mária, Káplán Ilona (Öreg u., páratlan), Vebér Jánosné, Mészáros Gyuláné (Csorda u.), Németh Jánosné, Kovátsné (Csutura u.), Kiss Mihályné, Zilahi Kádár S.-né (Forgó u.), Szögyényi-Marich Julia (Liget sor), Csöri-Mariska, Katona Mariska (Zámoly u., Zámolyköz páros), Zilahi Kádár Sándorné, Kiss Mihályné (Zámoly u., páratlan), Heisz Gizella, Belopotoczky Etelka (Királykut), Vebér Józsa, Sárkány Mariska (Berényi út), Balogh Ferencné, Regényi Lajosné (Felsőkirálysor, Olaj u.), Mészáros Ferencné, Füzly Árpádné (Alsókirálysor), Kristóf nővérek (Kecskemét), Telek Sándorné (Honvéd u., Szenáter), Szabó Lajosné, Langmár Erzsébet (Vásárter), Adamezt Erzi, Szauer Mici (Kégl György u., Kemplentér), Szauer Lulu, Illés Sári (Rákóczy u.), Pék Károlyné (Saiétrom u.), dr. Holly Gézané, Balassa Sándorné (Távirdu u.), Almássy Jánosné, Ámos Jenőné (József u.), Szüts Jenőné, László Istvánné (Belső Budait páros szám) Mönich Jolán, Pilhofer Sándorné (Belső Budait, páratlan szám), Stréter Istvánné, Szalay (Pirosalma, Horváth István u.) Fridrich Margit, Cs. Horváth Mariska (Gözmalom utca és köz), Rááb Annus, Szabó Erzsébet (Gáztelep u.), Kövessy Mária, Trummer Irén (Lövölde u.), Mészáros Sándorné (Árpád u.), Posch Teréz és társai (Búrtelep), dr. Schlésinger Illésné, Pollák Jánosné (Deák Ferenc u.), özv. Felberné, Horváthné (Kert u., Alaghy Dezsó u.), Wertheim Pálné,

Vigyázó Imréné (Vörösmartyér), Vigyázó Imréné, Korniss Boldizsárné (Gyümölcs u.), Bartusek Mariska (Erzsébetligetsor), Xantner Katica, Gaszler Mariska (Vasuti indóház és nagyházak), Hajduska Gyuláné, Stignitz Vilmosné (Kossuth u.), dr. Varga Zsigmondné, Sohár Endréné (Simor u.), Schmitter Mária, Nagy Ignácné (Sütő u.), Fleischer Zsuzsa és Halász Irén (Szent István u.), Nagy Alfonzné, Stréter Istvánné (Bástya u. és Sz. Imre u.), Tremkó Bözsi, Kostyelik Juliska (Szögyény Marich u.), Belopotoczky Olga és Bencsik Mariska (Lépcső, Csapó és Petőfi u.), dr. Szabady Józsefné, özv. Vebér Károlyné (Megyeház u.), Esser Etel és Ilonka (Bognár u.), Rác Sománé és Schön Rudolfiné (Fapiac), özv. Kollmann Istvánné, Kusovits Gyözóné (Simor u.), Hüb-scher Irén, Weisz Rózsi (Basa u.), Chapó Irma, Lukács Lajosné (Lakatos és Színház u.), Sárkány Panní és Pásztori Etelka (Nádor u.), Schlésinger Sári, Weisz Erzi (Kigyóköz, Kigyó u.), Téri Józsefné, Katona Bertalané (Várkapu u., Várköz), Hübner Károlyné, Schrantz Jánosné (Nagy Sándor u.), Huszár Adolfiné, dr. Szigeti Lajosné (Bank u.), Wiener Árminné, dr. Frissné (Iskola u.), Pfiinn Istvánné, Szepesy Gézané (Jókai u.), Fleischer Annus, Loránt Sándorné (Városházter, Városházköz), Hermann Irén, Bencsik Erzsébet (Halász u.), Galbavy Jánosné, Pintér Györgyné (Selyemu.), Kováts Sándorné, Németh Jánosné (Rác u.), Schlammdinger Mariska, Galambos Erzi (Tobak u.), Csúts Janka, Számmer Rózsi (Jancsár u.), Hetey Ferencné, Halmosi Mici, Tóth Gézané, Halmosi Gizi, Báró Jenőné, Lukács Erzsébet, Perlaky Ilona, Czebedin Emma (Széchenyi u.), Lukács Jenőné, Ifj. Csapó Istvánné (Tolnai u.), Szabó Katus, Boros Mariska (Sziget), Rados Istvánné (Cserepesköz), Kelemen Beláné, Schlammdinger Gyuláné, Hartl Jenőné, dr. Varhanek Ferencné (Palotau.) Kostyelik Etel, Marschall Nilus (Szunyog u., Szeder u.), K. Horváth Ferencné (Börgyárduló), Rádlér Gottfriedné (Ráctemető-dűlő), gróf Széchenyi Viktorné, Horthy Istvánné (Megyeházter), Bezdek Mária özv. Bernáth Pálné és Ságyl Lajosné, dr. Kornis Zoltánné (Siófok), Ságyl Lajosné, Farkas Sándorné, dr. Kerkes Lajosné (Major u.), Pausch Raifalné (Kertekalja u.), Barta Aladárné, dr. Eisenbarth Károlyné, Káplán Ilona, Mohalek Mária, Hüb-scher Irén, Rados Istvánné, Zavadnik Vilma, dr. Schlezinger

Illésné, Offner Mórné, Szauter Józsefné, Deák Dávidné. (Külön izek.)

A hölgyek december 2-án kezdik a gyűjtést és december 12-ig fog tartani. Aki elvégezte a gyűjtést, a pénzt minden hétköznap délután 2-5-ig átadhhatja a hadiárвах helyi akció pénztárosának, Baranyay Lajosnak, (Fejérmegyei Napló szerkesztősége, Szent István-ter 1. sz.) vagy pedig a gyűjtés befejezése után tartandó értekezleten szolgáltatja át. Az értekezlet december 16-án délután 4 óraker lesz a cisztercíták főgimnáziuma disztermében. A gyűjtés eredménye a beérkezés szerint a Fejérmegyei Naplóban lesz közzétéve, a pénzt pedig a takarékpénztárakban helyezik el.

Hindenburg-hősök.

Koleszér Antal közlegény május 20-án Ostrozece-n a 210. sz. magaslát ellen vezetett támadás alkalmával önként jelentkezett hírvívó szolgálatra. A legnagyobb tüzérsgéi és gyalogsági tüzben mindenkor pontosan megoldotta a reábizott feladatot s az ő bátorságának köszönhető, hogy a kitűzött időre megérkeztek a jelentések a meghatározott helyre rendesen az ezredparancsnoksághoz.

Bátor félelmet nem ismerő magartartásáért az elsőosztályú vitézségi érem kitüntetésére lett beadvá.

Boldis Ferenc tizedes szintén Ostrozece-n tünntette ki magát májusban. Sikerült neki a reábizott rajjal az ellenség által vont drótsövény közelébe felküzdeni magát. Itt nagy ágyutüzben s gépfegyver és gyalogsági tüzben emberei már ingadozni, kezdtek midőn saját bátor viselkedésével és kitartással buzdító szavaival sikerült neki két napon át embereivel megmaradnia, míg a parancs a visszszakmenetelre meg nem érkezett.

A bátor altiszt a másodosztályú ezüst vitézségi éremmel lett kitüntetve.

Kaufmann János hadapród május 12-én egy hírszerző különtmény parancsnoka volt s ez alkalommal tünntette ki magát bátor magartartásával s embereinek ügyes vezetésével. A Javora magaslát felderítését kapta feladatul. E magaslátot az oroszok körülbelül egy zászlóalj erősségű csapattal megszállva

tartották. Kaufmann hadapród körültekintő vezetésével sikerült az ellenség figyelmét elkerülvé a különtményt oly helyen elhelyeznie, hogy másnap, midő az oroszok visszaakartak vonulni, már útjukat elzárta és az egész orosz zászlóalj megadta magát a 44 ik gyalogezred egyik zászlóaljának.

Bátor magartartásáért a nagy ezüst vitézségi éremmel lett kitüntetve.

Horváth József fegyvermester, beosztva a 69. gyalogezredhez, május 12 én a Javoramagaslát felderítésére menő különtménybe önként jelentkezett. A különtményen élén menvén, küldötte parancsnokának azt a jelentést, amelynek értelmében sikerült oly állást foglalnia, hogy egy egész zászlóalj erősségű orosz csapat körülkerítve kénytelen volt magát a 44-ik gyalogezred egyik zászlóaljának megadni magát.

Ezenkívül az Ostrozecei támadás alkalmával bátor viselkedésével és buzdító szavaival, melyeket embereirez intézett, tudandó be, hogy emberei a nagy tüzérsgéi, gyalogsági és gépfegyver tüzben sem vonultak vissza, hanem mindvégig hőiesen kitartottak.

A bátor örmestert a nagy arany vitézségi érem kitüntetésére adták be.

HIREK.

Naplójegyzetek.

*Sokáig volt a csendes visszavonultságban élő agglégényadó. S hogy ilyen sokáig csak ijesztoéne maradt s eddig politikai kormányaink komolyan nem foglalkoztak a megvalósítás kérdésével, azt egyszerűen annak lehet tudni, hogy még erre a pénzre nem volt szükség. Am a háboru utáni idők majd meg fogják érlelni ezt is és nagyon valószínűnek hisszük az agglégényadó behozatalát. Szászország Öschatz nevű városában pl. már elhatározták, hogy mindenki, aki betöltött 30. éve után házasságra nem lépett, mindaddig míg házasságát nem köt, ha évi jövedelme a 1800 márkát éri 4.52 márkát, ha pedig jövedelme 2400 márkát ér el, 15. - márkát. 4000 márká jövedelem után 23.62. 4000 márká jövedelem után 23.62 márkát 6300 márká jöv. után 67.50 márkát; 10.000 márká jövedelem után 159.20 márkát fizessen évenként agglégényi adó címen.

SÖVEGJARTO vászonáruhaza, Barátok épülete.

Nagy választék

fehér és színes barchetok karton, schiffon és damasztból. Különféle vásznak, törölközők, abrosz, lepedők és zsebkendők. Gy.- és asztalterítők, szőnyeg- és matracszövetekből.

OLCSÓ szabott árak.

Erdekes azonban ez eszénel, hogy nemcsak a nőten férfiakra, de a 30. évüket betöltött hajadon nőkre is kiterjesztették az új adót azzal az indoklással, hogy ha a hajadon nők ugyanolyan jövedelemmel rendelkeznek, mint a nőten férfiak, márcsak azért is egyenlő elbánás alá vonandók, mert a nőeknek jóval kevesebb a kiadásuk, mint a férfiaknak.

Félszinen van még most is a kérdés, hogy a háborút viselő államok jövődől sorsát műveltségük fogja eldönteni. A német schulmeisterekről való szállóige most is igaz, amint igaz maradt az is, hogy a nagyobb, kiterjedtebb és alaposabb technikai felkészültség fogja a győzelem pálmáját juttatni annak a nemzetnek, mely e fölényes tulajdonok birtokában van. Mindennek a gyökere pedig a legalsóbb tagozatu, nemzetművelő intézményben a népiszkolában van. Oroszországnak a lakosság nagy számához és kiterjedéséhez viszonyítva összesen 1000,300 népiszkola van, Franciaországnak 82,500, Olaszországnak 68,030, Németországnak 62,560, Angolországok 32,990, Ausztriának 23,800, Magyarországnak 17,577, Horvátországnak külön 1646, Bulgáriának 3790, Szerbiának 1300. Nem zárhatjuk be e kimutatást anélkül, hogy meg ne jegyezzük, miszerint az iskolák száma feltüntető adatok nem mutatják meg azt is, hogy mily különbség van egy orosz és német, vagy egy szerb és egy magyar népiszkola között!

A benuitk uralkodó szellem, a tanítók általános és pedagógiai képzettsége és rátermettsége adja meg a népiszkola karakterét s így a különbség sokszor óriási ugy annyira, hogy az egyik intézmény a szó valódi értelmében nevelő és tanító intézetnek, a másikat pedig rendszeresen elvadtó zugintézetnek nevezhetjük.

*A tisztviselői a magánvagyonnal rendelkezőket kivéve, csak engedélyt látható, amíg meg nem nőül. A házassággal egyszerre eltűnik, hogy senki többé nem veszi észre. Belép a világ elől bujkálók nagy csoportjába és éli a bujdosók életét.

Es hamar, fiatalon kerül ide. Hihetetlen bátorsággal már akkor megmósul, amikor az első kinevezési okmányt megkapva 1400 korona évi jövedelem birtokába jut. Ugy gondolkozik, mint egyszerű bohém, aki nősülését így indokolta: Megnősültem, mert eddig egyedül nem tudtam megélni. Most ketten nem élünk meg, de sokkal kellemesebben!

A családi élet kis időre felvillanyozza. Jár, kel. Érdeklődik sok olyan dolog iránt, amivel eddig nem ábródtott. Aláírja az első könyvtárt, havi 4 korona részletfizetés elmev néhány sor színházba, lapot rendel és nagy hangon dicséri felesége főztjét, lenévén mindenkit, aki korcsmára szorul. Ez az állapot néha két hónapig is eltart s akkor hirtelen nagy változás következik. Valami számítás történik otthon s ennek következtében a színház léha intézményé degradálódik, a négy koronás részlete vásárolt könyvtár tetemesen leszállított áron az antiquáriushoz vándorol s a lap hibába sűrűen az előfizetés megújítását.

Őtthon valami olyan derül ki,

hogy az a fizetés nem fizetés s abból megélni teljességgel lehetetlen. Az első megdöbbenés után főkacag és megindul a papírbeszerzés ügye. A papír hosszu és váltónak hívják. Az első váltót követi a második, a harmadik, a nem tudom hányadik. Így aztán hihetetlen pénzügyi műveletek bonyolódnak le, aminek az a vége, hogy kétszáz esztendeig kellene elmie, amíg rendbe jöhetne. Ha ugyan egyáltalában rendbejöhét.

— Elhunyt plebános. Egy szerény, de igazán munkás élet fejeződött be hétfőn az egyházmegyéhez tartozó kis Tinyén községben. Meghalt Kneizits József nyugalmazott tinyei plebános. Csak most a nyáron hagyta el a lelkipásztorkodás munkaterét, hogy a sok fáradalmat, amelyek megroskaszották vállait, kipihenje. Most már igazán pihen a buzgó pap, Istennél van a lelke, hogy elvegye munkájának jutalmát. Kneizits József Székesfehérvárról született 1854-ben. 1877-ben szentelték pappá, Sárosdon, Dunapentelén és Ráckeven segédlelkészkedett. Az utóbbi állomásán voltak a nagy harcrai az egyházpolitikai küzdelmek idején. Innen Felcsutra ment helyettes plebánosnak, majd Nagytéténybe káplánnak. 1901-től kezdve Tinyén volt plebános egészen folyó év nyaráig. Az utóbbi időben sokat betegeskedett, azért mondott le plebániájáról is. Temetése szerdán délelőtt 9 órakor lesz. A temetési szertartást Herbszt József perbáli kanonok-esperes fogja végezni a kerületi papsg segédletével.

— Katonai kiténtések. Gombos Mihály 17 honvédegyalozredbeli ezredes, dandárparancsnok a katonai érdemkereszt harmadik osztályát kapta. Páncz Ernő 17. honvédegyalozredbeli főorvos, Szalai Ernő 17. honvédegyalozredbeli százados a Szignum Laudiszt kapták.

— Templommegáldás. Rensőséges, ünnepe volt vasárnap a felsővárosnak, ekkor történt az újonan kifestett plebánia templomnak megáldása, amelyet dr. Prohászka Ottokár megyéspüspök végzett gyönyörű beszéd kíséretében. A megáldási szertartáson a hívek nagy tömege vett részt, hasonlóképpen a város sok előkelősége is megjelent. Ott voltak gróf Széchenyi Viktor főispán, dr. Saára Gyula polgármester, Ságó Lajos rendőrfőkapitány, László István őrnagy a 17. honvédegyalozred tisztikarával és sok mások. Délután ünnepélyes litánia és szent beszéd volt. A szépen kifestett templom a felsővárosi hívek áldozatkésztségét dicséri. Ők adták össze a szükséges pénzt templom renoválására.

— Dr. Prohászka Ottokár hadiárhaház. dr. Karnik Józsefné 5 koronát, N. N. 5 koronát küldött a Fejérmegyei Naplóhoz a dr. Prohászka Ottokár hadiárhaházra.

— Adakozunk a dr. Prohászka Ottokár hadiárhaházra. Székesfehérvár és Fejérmegye adományának nagyságával egykeznek keresztülvinni mindnyájunk óhaját, hogy a hadiárhaház nálunk létesüljön.

— A fehérvári fiuk dicsérete. Az alábbi levél, amely a harc térről érkezett, szintén ékes bizonyíték emellett, hogy a fehérvári fiuk derekasan állnak helyt a harcokban.

Igen tisztelt Főszekeresző Ur! Valószínű, hogy ismernek, vagy emlékeznek rám, mint az első bérautóvállalkozóra Fehérváron.

En is itt vagyok néhány fehérvári fiuval a 32-eseknek. Mondhatom, mind megállja a helyét. Pl. az önk. zugs. ur Kenesey, akiről oly sok csodálatos dolgokat hallottam az egész batalyomban beszélni. Most kapott nagy esztőt, de már be van adva egy másikra is. Mult hónap 7-én 8 emberrel megsturmolta a flankirók oroszokat és visszatartotta addig, míg segítség jött. A tiszturak azt mondják, hogy igazi 60-es vér van benne.

Mi minden jól érezzük magunkat.

Tisztelettel
Rákóczy Sándor.

— Megnyílik a jégpálya. Ha csak valami rendkívüli változás be nem áll az időjárásban — a székesfehérvári Korcsolyáz-Egyesület Nagy Sándor-utcai jégpályája november 30-án, kedden délután megnyílik. Kiténő jég, pompás melegedő hely várja a közönséget, amely az idén alaposan ki fogja venni a részét a jégpórt örömeiből. A Korcsolyáz Egyesület a következő tájékoztatót bocsátotta ki: Az 1915-16 évi idény rendességégi (S K) és családtagsági (Ö K) jegyei kizárólag a Závodnik cukrászdában válthatók. December hó 15-ig az 5 koronás családtagsági jegyek 4 koronáért kaphatók. Az 5 koronás tanuló és 1 koronás napijegyek kizárólag a pályá csarnokában adathak ki. Jegy felmutatása nélkül a csarnokba vagy a pályára belépni tilos.

— Levél az olasz fogságból. Tamás Viktor lapunk belmunkatársa, a 17. honvédegyalozred hadapródja, Majer Sándor 17. honvédegyalozredbeli hadnagy, Háyzy Aladár a 17. honvédegyalozred zászlósa levelet írtak olasz fogságból, hogy a körülményekhez képest jól érzik magukat. Mindhármán sebesületlenül kerültek az olaszok kezébe.

— Rendkívüli közgyűlés. A székesfehérvári iparpestület 1915. évi december hó 12-én délelőtt 9 órakor, meg nem tathatás esetén ugyanezen a napon délelőtt 10 órakor az iparpestület helyiségében (Jókai utca 2.) az elnökválasztás tárgyában rendkívüli közgyűlést tart, melyre az iparosokat mint az iparpestület tagjait tisztelettel meghívják.

— A rokkantakért. Mosonvármegye igazán hazafias és éltre való indítványt küldött át Székesfehérvárnak, hogy 6 is hasonlóképpen cselekedjék. Mosonvármegye elhatározta, hogy a marhalevelek kiállításánál 10—20—30 fillér pótdíjat fog szedni, amely összegekből földet vásárol rokkantainak. Reméljük, hogy ezt az ideát mi is magunkévá tesszük.

— Katonák karácsonya. A központi V. K. E. és a Hads. Hivatal megbízásából gróf Széchenyi Viktor főispán közös értekezletre hívta össze a Hads. Bizottságot és a V. K. E. választmányát, a polgármestert és alispánt a katonák karácsonya ügyében. Ez értekezlet eredményeként a gyűlést azonnal megkezdtek. A Hads. Bizottság és a V. K. E. helyi főlkja 2—2 ezer koronát összesen 4 ezer koronát ajánltak a fel a pénztárkából a katonák karácsonyára, az alispán pedig 476 koronát, mely összeg az tavalyi gyűlésből fenn maradt. Az adományokat a Hads. Bizottság gyűjti e célra a Kereskedelmi Banknál katonák karácsonya címmel számlát nyitott, hova a pénzből adományok küldendők.

— Bizottsági ülések. A városi költségvetés felülbizottság folyó hó 4-én délután 3 órakor ülésezik. Az állandó bíráli bizottság pedig december 1-én délelőtt 10 órakor ülésezik. A virilizták meggyezkét felülbíráli bizottság a vármegyénél december 4-én tart ülést.

— Villamos műszaki osztály. A belügyminiszterium értesítette Székesfehérvárt, hogy a miniszterium műszaki osztályát villamos osztállyal is kiegészítették. Most már mehetünk szakértőként, s a villamos telep bizonyára gondoskodni is fog, hogy szükség legyen rá.

— Betörő orosz hadifogyók. Schweighard Andras gántilakosnak a gránát szőlőhegyen levő borus pincéjében betörők jártak. Megitták 5 liter bort és elvittek egy 20 K. értékű löpökroccot, meg egy 9 K. értékű fehér ágyledőt. Innen elhatározták a szomszédba, hol szintén megitták 5 liter bort, de egy kárt nem okoztak. A csendőrök megderítették, hogy mind a két betörést három orosz hadifogyó követte el. Ezek név szerint Zúmányi Zoltariás, Triszivgyasszki Annó, Domatov Alexander. Magyaralmás községhez tartozó Csillag-pusztáról szöktek meg. Az esetet följelentették a kir. ügyészségnek.

— A hadseregnek. Vida Elek fémét küldött a hadsereg részére a Fejérmegyei Naplóhoz.

Legközelebb
az Apollóban
Bródy Sándor mesterműve
LYON LEA.
Eredeti zenéjével.

Székesfehérvár szab. kir. város
APOLLO-SZÍNHÁZA.
Hétfőn és kedden,
nov. hó 29 és 30-án:
Vígjáték-esték!
A második Asta Nilsen-film.
A HAMIS
Vígjáték 3 felvonásban.
Hapták, ipam uram.
Vígjáték 3 felvonásban.
Előadások 6 és 9 órakor.

SZINHÁZ.

Vigjáték az Apollóban. Tegnap mutatta be az Apolló az idei második Asta Nielsen-filmet, mely kivételesen eltér az eddigi Asta Nielsen képektől, amennyiben vigjáték szerepben mutatkozott be a világhírű művésznő. Ahogy elragadtat bennünket drámai szerepben, éppúgy meg is tud nevetetni végtelen kedves játékaival. E mellett „Hapták Ipamuram” c. 3 felvonásos vigjáték, melyben Albert Paulig a kitünő német komikus játsza a főszerepet is színre került. A teljes műsor ma látható utóljára.

Figyelmeztetés.

Ez utón értesitem a városi lisztnek elárúsítót, hogy a most kiosztás alatt lévő városi lisztnek bezárolag december 10-ikéig kell kifertantania. Minden mezőgazdaságból élő egyének 4, mas foglalkozásának 2 és fél kilogram lisztre lehet igénye december 1-től 10-ikéig. Az a lisztelárúsító, aki akár aza, hogy nála be nem jelentettek, éppen vidékinek ad el lisztet, akár azzal, hogy egy háztartásnak a fentírelt többet ad el, a nála bejelentett fogyasztókat szükségletük kielégítésénél megrovídit, elveszti a városi liszt elárúsításának jogát, ha ezen szabálytalan eljárása a hatóságnak tudomására jut.

Székhérvár, nov. 29-én.

Dr. Kerekes Lajos ügyegyző.

APRÓHÍRDETESEK.

Intelligens, kézimunkában urholgyek kellemes otthoni foglalkozással állandó jövedelemforrást szerzhethetnek (dec. 2-től kezdve): hangsúlyozhatom, hogy teljesen dískéretű. Személyes tudakozás Megyeház-utca 11. szám alatt. L.-né T. M.-né.

Kiszolgáló kisasszonyok felvételtnek. Ajánlatok írásban Knazovitzky divatruházában.

Telefon 233. — Tefon 233.

Hétfőn és kedden,
november 29 és 30-án

Emberek és álarok.

Menschen und Larven
A legérősebb detektivdráma
3 részben.

Remek kiegészítő pótműsor.

Két előadás fél 7 és 9 órakor.

Rendes helyárak.

A színház kellemesen fűtve van.

Uj városi bizottsági tagválasztások. A város Tóth Aladár és dr. Varhanek Ferenc városi bizottsági tagok helyett december 19-én fogja választás útján betölteni.

Rizs Bulgáriából. A Marice-völgyből, ahol nagy készletek vannak felhalmozva hír szerint, megindult a rizs-export. A közel napokban több uszály bolgár rizs érkezik. A németek is sietnek, hogy elegendő mennyiséget biztosítsanak maguknak: de ez bizonyára nem lesz akadály, hogy Magyarország is gondoskodhassék elegendő készletről.

Éltelt pökemester. A rendőrség Stermecky Imre pökemestert 150 korona pénzbüntetésre vagy 8 napi elzárásra ítélte, mert a személye 4 és fél deka helyett csak 3 és fél deka volt.

Betörések. Csütörtökön virradóra betörők jártak Fleischmann Gusztáv móri fakereskedő irodájában. Pörforgattak mindent és már a Wertheimszékrony egyik oldalát is áttörték, csakhogy munkájukban megzavarhatták őket, mert fejszéik hátrahagyásával elmenekültek. Mindössze 6 kor. néhány fillért vittek el egy asztalfiókból. Ugyancsak csütörtökön Láng Lejos móri pincéjének udvaráról egy 3 hektóliteres, telt boroshordó tűnt el.

Katonatemetés. Kainz Antal 27. közös gyalogos, lackerni lakos betegsége következtében elhunyt. Temetése december hó 1-én d. u. 2 órakor lesz a Csapatkórház halottsházában.

Csomagfeladás. A kereskedelemügyi miniszter 25-én megszüntette azon korlátozást, hogy egy feladó naponta 20 csomagnál többet nem adhat fel, ennél fogva f. hó 28-ától kezdődőleg, a csomagok bárkitől korlátlan számban elfogad a postahivatalt.

Ölcsebb lesz a hus. Az utóbbi napokban Romániából több nagyobb farka szarvasmarha került a román határmenti városainkba. Ezek a farkák mind odaferülnek, ahol a husdrágaság elviselhetetlen már. Hiteles forrás szerint a vezető körök azon vannak, hogy Romániából annyi szarvasmarhát kapjanak, amennyi elegendő lesz arra, hogy a jelen állapotok egyszerűs-mindenkorra megszűnjének. Nem csak Budapest kap — amint először mondták — hanem minden vidéki város is, ahol rémes a drágaság. Ezenkívül enyhíteni fog a husdrágaságon az is, hogy Szerbia elfoglalt része igen erős szarvasmarhaállománnyal rendelkezik, amit a visszavonuló szerbeknek nem sikerült elvinniük.

Gondozási díj. A földművelésügyi miniszter az alispáni hivatal útján értesíti a gazdákat, hogy kukoricatermésük közzsükségletre lefoglalt mennyisége után november s a következő hónapokra gondozási s örzési díj címén havonként s méter-mázsánként 50—50 f. jár. Ez az összeg métermázsánként 3 koronát meg nem haladhat.

Egbe költözött angyal. Hochrein Lajos budapesti gyógypedagógiai tanár és neje szül. Kéri Erzsébet 2 és fél éves Margitka leányuk november 28-án éjjel 2 órakor rövid szenvedés után Nagypékatán meghalt. Szerdán délelőtt temetik a kis halottat a perkátai plebániából. Harctéren a hazáért szolgálatot teljesítő édesatyja nem is gondolja, hogy az égben egy angyallal többen imádkoznak érte.

Bolttűz. Szombaton déltűn a Kossuth-utca Eckstein-féle játéküzlet kirakatába légszeszorbanás történt, mely a kirakatban levő játékarút felgyújtotta. A tüzet csakhamar eloltották.

A hősök adója. Nagyvárosi határvédelemre a követésre méltó hátrahozattal hódol a hősöknek. — Ne legyen gondjuk azoknak, akik erejükkel, acélizmakkal szolgálják a hazát és véreznek értünk. A kormány gondoskodott a hadbavonultak családjainak ellátásáról, a törvényhatóságok feladata, hogy a kormány intencióit minél teljesebbé tegyék. Az első lépés már megtörtént. Nagyvásárodról jelentik, hogy a város közgyűlése az elesettek, foglyok és a fronton harcoló katonák családjainak adóhátralékát 1915 év végéig elengedi. Ezt Székesfehérvár is megteheti.

Ludat loptak. Garai Józsefné és Veszelyszky Józsefné ellopták özv. Krain Rudolfné Széchenyi-utca 150. szám alatti lakosvak 3 darab ludját. A tolvajokat átadták az ügyészségnek.

Emberek és álarok a címe annak a nagyszabású büntügyi drámanak, mely ma utóljára kerül az Urániában bemutatásra. A dráma tárgya egy igazi detektivvel, mely elejétől végig a legizgalmasabb trükkök sorozata gyönyörű és remek kivitelben. Megjegyezzük, hogy ez a film a legerősebb detektivdrámának egyike. Remek pótképek egészítik ki a nagyszabású műsört.

Köhögés és rekedtség ellen a legjobbnak bizonyult háziszser a dr. STÖRK-féle komprimált mell-pasztilla. Egy doboz ára 50 fillér. Kapható Szűts Róbert „Magyar Korona” gyógyszerárában, Székesfehérvár, Városházán.

Szalkai Lajos az Apollóban. Mint értesülünk, a színtársulatunk volt igazgatója Szalkay Lajos é héten az Apollóban vendégszerepel. Egy újabb bohózatot mozi-skeccsben játsza a szerepet filmen és színpadon. A színpadon még Bátori Béla és Szalkai Sárkita is fellépnek. A szeazációnak ígérkező előadásokor felhívjuk a közönség figyelmét.

HUMIÉ kavébehozatal SZÉKESFEHÉRVÁR (BARATOK ÉPÜLETE) :

Pörkölt kavékeverékek utolérhetőtenek! Saját villamos kavénagyörköldel! Telefon 250.

Hebron leánya.

Az orosz- lengyel zsidónegyed gyermeke, (Jenseits der Grenze). Színjáték a zsidó népéletből 2 felvonásban. Írta: Danukí Múnek a hirneves var-sói rabbi.

Oroszlengyelország egy kis mezővárosának zsidó negyedében vagyunk. Nagy sürgés-forgást tapasztalunk a szorgalmas kis nép között; mely hűen csüng atyáinak vallásán s dacára, hogy elnyomóinak járma alatt nyög, mégis igyekszik csendben és békében üzletei után járni. Egy egész új világot látnak itt magunk előtt, melyben a betolakodó idegent gyanakvó pillantásokkal figyelik, mert sosem lehet tudni, hogy ami a külvilágból a ghettóba szűrődik, nem hoz e új kint és szenvedést a sokat zaklatott községre.

A kis városka egyik legjámorabb lakója Schlama Lób az öreg órák ütletében leánya, Rebeka támogat. Egy napon bejön az üzletbe egy deák, valami Alex nevezett, hogy óráját javítsák meg, amikor észreveszi, hogy Rebeka még az öregnek régi módi zsidó írásán ír, azt az ajánlatot teszi, hogy venne nála írásból tanórákat. A leány örömmel beleegyezik. A gyakori együttlét, — dacára a valláskülönb-ségnek, sziveiket is összehozza.

De a leány szülei titokban eljegyzik a leányt Jajneval, Izsák Zitrin rabbi fiával, amiről Rebeka véletlenül értesül. Felháborodva kéri atyját, hogy igaz-e ez! Atyja kijelenti, hogy úgy van! Kezeit összekulcsolva rimánkodik atyjához, tekintene el Jajneval való összeházasításától, de a ppa egy heves jelenet után kijelenti, hogy a leány kötelessége atya parancsának engedelmkedni. A leány felkeresi Alexet és elpanaszolja neki nagy bánatát. Ezt a találkozást megügyeli szüleinek néhány ismerőse, kiknek első dolga a jövendőbeli apóshoz sietni és csufolódás közben elmondani neki, hogy leányuk egy kereszténnyel szerelmeskedik. Izsáknak viszont nincsen egyéb dolga, minthogy elsiet Schlama Lóbbhoz, hogy az eljegyzést visszamenesse és lenézését tudomására adja. Mire Rebeka hazaér, ajtó mutatnak neki s dacára — édes anyja esdeklésének el kell hagynia a házat. A leány Alexsal hagyja el a szülői otthont és nőül megy hozzá.

Hosszu idő után — Schlama Lób azóta a világtól visszavonulton él — Rebeka édes anyja találkozik Marschelik házasságközvetítővel, ki annak idején gyermekük eljegyzését Jajneval közvetítette és megtudja tőle, hogy Rebeka anyja lett. Az anyai szív nem mutat haragot, titokban meglátogatja leányát és igyekszik az apját is leányával kibékíteni, de Lób az aszszony esdeklését ridegen visszautasítja.

Ismét elmulik kis idő. Egy korcsmai veszekedés közben lázadás tör ki a zsidók ellen, akik bezárkóznak lakásaikba, barikádokat emelnek ajtajaik előtt, hogy az elkeseredett keresztények ne le-mészárolják őket. A lázadás híret meghalja Alex is, aki gyors elhatározással apósának segítségére siet, dacára annak, hogy annak idején kiiltották. Alex elsősorban az aszszonyokat igyekszik megmenteni. Utolsó pillanatban sikerül neki a jajveszékelt asszonyokat biztonságba helyezni, amikor beront a dühöngő tömeg a betörtől ajtókon keresztül a lakásba. De Alex revolverral a kezében visszakergeti a tömeget. Rebeka is hallotta az eseményt és bár beteg, odavonaszolja magát szülei házába, ahol Alexet is megtalálni reméli. Oda érve, egyen-gülve összeesik. Az öreg elérkez-nyül, nem táplál már haragot leánya iránt, amihez felesége könyörgése is hozzájárul, megbocsájt leányának és Alexnek békejabbot nyújt.

Szerdán és csütörtökön december hó 1-én és 2-án kizárólagos joggal színr-kerül az URANIA színházban.

Ha csinos és kedves háborus emléket akar szerezni, vegye meg a miniatúr vértés vitéz szobrot három koronáért. A rokkant katonákat segítő az emlékszóbor megszerzésével.